

Innspill til Tannhelseutvalget

FFO vil her gi noen innspill til arbeidet med tannhelsemeldingen

Først og fremst vil FFO uttrykke at det er veldig positivt at regjeringen har nedsatt et tannhelseutvalg for å se på ulike sider av den norske tannhelsetjenesten, og foreslå tiltak som kan bedre tannhelsen i befolkningen, og i særlig for utsatte grupper som generelt sett har dårlig tannhelse.

Vi ser videre at formål og oppdrag som utvalget skal svare ut er bredt og omfattende, og inneholder for vår del viktige områder vi har forhåpninger til som vi endre tannhelsetjenesten på vesentlig områder. For eksempel forslag om å harmonisere og tilpasse reguleringen av tannhelsetjenestene med øvrig helse- og omsorgstjeneste, egenandeler, egenbetaling og modeller for egenandelstak, forslag til andre mulig skjermingsordninger for pasienter med særskilte behov for tannhelsehjelp. Dette virker veldig lovende og svarer i stor grad til de utfordringene vi ser i dagens tannhelsetjeneste

Alle i Norge burde ha tilgang til nødvendige tannhelsetjenester uavhengig av betalingsevne

De fleste personer i Norge har god tannhelse, men det er grupper som har et udekket behov for nødvendige tannhelsetjenester. Dette er grupper som ikke faller inn under ansvaret til den offentlige tannhelsetjenesten, men som må benytte det private tilbudet. En del av denne gruppen er personer med vedvarende dårlig økonomi, som vegrer seg å gå til tannlegen til tross for betydelige behov. Ofte har manglende oppfølging av tannlege over lang tid, medført at mange i denne gruppen har betydelig behov for tannhelsetjenester. Det er slik at tannhelseproblemene blir stadig større jo lenger man venter, og desto dyrere å gjøre noe med. En studie¹ sammenligner tannhelsetjenester i 32 europeiske land. Den viser at 9 prosent av den norske befolkningen ikke har vært hos tannlegen det siste året, selv om behovet har vært der. Det plasserer Norge på en tiende plass i undersøkelsen, og bare Island kommer dårligere ut i Norden. Det er særlig personer med vedvarende dårlig lav inntekt, som for eksempel stønadsmottakere. Dette er en situasjon som disse gruppene burde sluppet å være i. Vi vet at dårlig tannhelse også påvirker den somatiske helsen på en uheldig måte. Det er derfor nødvendig å finne løsninger som særlig skjermer disse gruppene fra høye tannlegeutgifter.

FFO mener det er nødvendig å se på hvordan en finansieringsordning kan innrettes for nettopp å sikre befolkningen nødvendige tannhelsetjenester uavhengig av økonomisk evne. Vi ser av mandatet at utvalget blant annet skal vurdere hvordan et universelt egenandelstak kan innføres. Dette mener FFO er et nytt å gledelig initiativ fra regjeringens side om at det er nødvendig å vurdere dette. Vi har sett på hvordan Sverige har innrettet sin takordning, det kan være interessant for utvalget å se på den i forbindelse med vurderingen av en takordning.

Funksjonshemmede er blant de med dårligst tannhelse

Det er betydelig dårligere tannhelse blant funksjonshemmede med lav utdanning.² Ifølge levekårsundersøkelsen hadde 6 prosent av befolkningen dårlig tannhelse, men det i gruppen med funksjonshemmede var det 17 prosent. Denne overrepresentasjonen av dårlig tannhelse hos funksjonshemmede må ses på særskilt, fordi dette er uverdige situasjoner at en gruppe med til dels betydelige helseutfordringer også skal måtte oppleve dårlig tannhelse. Vi håper utvalget kan vurdere tiltak som sikrer funksjonshemmede nødvendige tannhelsetjenester.

¹ European Union Survey of Income and Living Conditions (EU-SILC)

² Lvekårsundersøkelsen om helse- og omsorg og sosial kontakt (2008)

Tannhelse på lik linje med øvrige helsetjenester

Det er en utfordring at munnen og tennene ikke defineres som en del av kroppen, og at området ikke vurderes på samme måte som andre helsetjenester. FFO mener det er viktig å se disse helseområdene i sammenheng, fordi dårlig tannhelse kan medføre somatiske sykdommer. For eksempel er det særlig ugunstig å ha dårlig tannhelse i sammenheng med hjertesykdom, og det samme gjelder for flere sykdommer. Dette viser at tannhelse og somatisk helse er forbundet med hverandre. Det er derfor merkelig at tannhelse ikke har blitt definert som en del av helsen. FFO er derfor glad for at utvalget skal drøfte og komme med forslag til tiltak knyttet til denne problemstillingen.